

Hallituksen esitys Eduskunnalle Ruotsin kanssa tehdyn suvereniteettisaaria koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Ruotsin kanssa kesäkuussa 1986 tehdyn suvereniteettisaaria koskevan sopimuksen.

Sopimuksella selkiinnytetään suvereniteettisaarten hallinta omistusoikeudeksi. Suomalaisen Ruotsissa sijaitseviin saariin sovelletaan Suomen oikeutta, sikäli kuin kysymys on omistusoikeudesta ja sen luovutuksesta, kiinteistön muodostamisesta ja rekisteröinnistä sekä lainhuudatuksesta ja kiinnityksestä. Muilta osin sovelletaan sijaintivaltion oikeutta. Saaria koskevat aikaisemmat erityiset määräykset jäävät pääasiassa ennalleen.

Suomessa sijaitseviin suvereniteettisaariin sovelletaan vastaavasti Ruotsin oikeutta. Sopimus yhteinäistää suvereniteettisaarten kiinteistöoikeudellisen käsittelyn. Sopimuksessa on myös määräykset menettelystä, jolla suvereniteettisaarten erityisasema voidaan hakemuksesta poistaa.

Sopimus tulee voimaan seuraavan vuoden alusta siitä, kun osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sopimuksen hyväksymisestä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Ruotsin ja Venäjän välillä vuonna 1809 tehdyn Haminan rauhansopimuksen seurauksena Tornion- ja Muonionjoet sekä Könkämäeno tulivat Suomen ja Ruotsin välisiksi rajajoiksi. Uusien rajajokien varsilla olevilla taloilla oli suuressa määrin tiluksia jokien kummallakin puolella ja niiden saarissa. Vuonna 1823 vahvistetun tilusvaihdon avulla pyrittiin kokoamaan suomalaisten ja vastaavasti ruotsalaisten tilukset omalle puolelle rajaa. Saarten osalta oli jo vuonna 1810 tehty erityisiä päätöksiä, joiden mukaan omistajille taattiin hallintaoikeus saariin valtakunnanrajasta riippumatta. Osoituksena saarten kuulumisesta toiselle valtiolle haltijoiden oli kuitenkin suoritettava suvereniteettimaksua, mistä johtuu nimitys suvereniteettisaaret. Rahalliselta arvoltaan

maksu oli kauan enää muodollinen, ja sen suorittaminen päättyi käytännössä vuonna 1969.

Saaria on käsitelty kiinteistöoikeudellisesti Suomessa ja Ruotsissa eri tavoin. Suomessa on menetelty niin, että suomalaisten Ruotsissa sijaitsevat saaret on jätetty isojaissa ja myöhemmissä maanmittaustoimituksissa kiinteistötoimitusten ulkopuolelle. Sen sijaan Ruotsissa on ruotsalaisten Suomessa sijaitsevat saaret otettu mukaan kiinteistötoimituksiin ja annetut lainhuudot sekä kiinnitykset koskevat myös niitä.

Suomen kansalaiset saivat vuonna 1823 laadittujen luetteloiden mukaan oikeuden 36 Ruotsissa sijaitsevaan saareen, joista yhteen osaksi, ja Ruotsin kansalaiset 15 Suomessa sijaitsevaan saareen, joista neljään osaksi. Saarten kokonaispinta-ala on nykyisin yli 1000 hehtaaria, jotka jakaantuvat puoliksi kummankin valtion kesken. Suomalaisen Ruotsissa sijaitsevat saaret ovat jokialueen

pohjois- ja keskiosassa siten, että Muonion kunnan kohdalla on yli 400 ha, Pellon kohdalla lähes 100 ha ja Kolarin kohdalla 14 ha. Ruotsalaisten Suomessa sijaitsevista saarista valtaosa on etelässä Hietaniemen suvannossa Ylitornion kohdalla. Muut saaret sijaitsevat hajallaan koko jokialueella, ja niiden pinta-ala on alle 20 ha. Useimmat suomalaisista suvereniteettisaarista sijaitsevat suhteellisen keskeisellä paikalla kuntien asutuskeskuksiin nähden. Tämän vuoksi saaria on käytetty ehkä suuremmassa määrin kuin valtaosin eteläosassa sijaitsevia ruotsalaisten saaria.

Suvereniteettisaarilla on ollut aikoinaan huomattava merkitys jokialueen maataloudelle. Saarilla on runsas luonnonkasvisto heinää ja ruohoa, joka on sopinut hyvin karjan rehuksi. Kasvillisuus johtuu osaksi lannoittavasta tulvavedestä, jonka alle valtaosa saarista joutuu vuosittain. Saarten pääosaa on käytetty luonnonniittynä heinän kasvatukseen. Laitumeksi muokkausta on esiintynyt jossain määrin, mutta viljaa on kylvety vain poikkeuksellisesti. Maatalouden koneistuksessa ja maataloustuotannolle asetettujen vaatimusten kasvaessa luonnonniittyjen arvo on alentunut jokialueen muuhun maatalousmaahan verrattuna. Jo 1930-luvulla eräät saarten haltijat lakkasivat käyttämästä suvereniteettisaarten niittyjä. Käytöstä luopuminen on 1950-luvulta lähtien jatkunut etenkin ruotsalaisten omistamilla saarilla.

2. Asian valmistelu

Eräitä selvityksiä suvereniteettisaarista tehtiin jo 1920- ja 1930-luvuilla. Vuosien 1955—1957 rajantarkastuksessa kiinnitettiin huomiota saarten erityisasemaan sekä suoritettiin joitakin niihin liittyviä selvityksiä. Lisäksi rajankäyntivaltuus-kunnat ehdottivat laajemman selvitystyön toimeenpanoa. Tämä työ tuli uudelleen ajankohtaiseksi, kun Ruotsin valtiopäivillä hyväksyttiin vuonna 1972 aloite (1972:741) suvereniteettisaarten avoimen maiseman palauttamisesta. Aloitteessa todettiin, että saaria ei käytetä enää heinänteekoon vaan ne olivat monin paikoin kasvanneet umpeen. Suomen ja Ruotsin hallitukset asettivat vuonna 1973 selvitysmiehet, jotka saivat työnsä päätökseen vuonna 1975. Selvitys on julkaistu nimellä "Tornion- ja Muonionjokien sekä Könkämäen suvereniteettisaaret" Pohjoismaisissa mietinnöissä (NU 1975:26 ja 27). Siihen liittyy myös vuoden 1974 aikana Lapin lääninhallituksen ja Norrbottenin lääninhallituksen toi-

mesta tehty suvereniteettisaaria koskeva luonnontieteellinen inventointi ja kulttuurihistoriallinen tutkimus.

Selvitysmiesten mielestä suvereniteettisaarijärjestelmän poistaminen oli aiheellista, ja he olivat harkinneet tätä varten kolmea eri päävaihtoehtoa. Niistä luonnollisin olisi ollut valtakunnanrajan muuttaminen, mutta se olisi johtanut merkittävään poikkeamiseen noudatetusta syväväyläperiaatteesta ja olisi tuottanut saavutettavia etuja olennaisesti suurempia haittoja. Toisena vaihtoehtona olisi ollut suvereniteettisaarten saattaminen haltijoille täysin omistusoikeuksin ja kaikilta osin sijaintivaltion oikeusjärjestyksen alaiseksi. Vaihtoehdon seurauksena kiinteistönomistajat olisivat joutuneet sietämään kiinteistöjen omistamisesta toisessa maassa aiheutuvan haitan.

Selvitysmiehet ehdottivat sen sijaan, että valtiot lunastaisivat saaret. Valtioiden olisikin voineet vapaasti sopia luonnonhoidollisista toimenpiteistä saarilla ja niiden vastaisesta käytöstä. Lunastusmenettely olisi lisäksi saanut aikaan täyden järjestyksen kiinteistöoloihin. Kun eräät viranomaiset ja etenkin saarten haltijat kummassakin valtiossa vastustivat tätä vaihtoehtoa, suvereniteettisaarten asema jäi tuolloin ennalleen.

Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuonna 1981 suoritetun rajankäynnin yhteydessä otettiin uudelleen esille suvereniteettisaarten asema kokonaisuudessaan. Valmistelutyöhön ovat osallistuneet kummankin maan ulkoasiainministeriöt ja oikeusministeriöt sekä Suomen puolella myös maanmittaushallitus.

2.1. Lausunnon antajat

Selvitysmiesten vuoden 1975 ehdotukset olivat laajalla lausuntokierroksella kummassakin maassa. Suomessa maa- ja metsätalousministeriö sekä puolustusministeriö, maanmittaushallitus, metsähallitus ja Vaasan hovioikeus puolsivat lunastusmenettelyä. Maa- ja metsätalousministeriö katsoi kuitenkin, että myös saarten siirtäminen täysin omistusoikeuksin haltijoilleen tuli kysymykseen, mikäli valtiotaloudelliset syyt olisivat estäneet lunastusmenettelyn.

Valtiovarainministeriön mielestä suvereniteettisaarten asemaan liittyvät epäkohdat ja ongelmat eivät olleet niin huomattavia, että lunastusmenettely olisi tullut kysymykseen. Se ei pitänyt lunastusta myöskään taloudellisesti kannattavana. Lapin lääninhallitus ei katsonut lunastusmenettelyä hyväksyttäväksi vaihtoehdoksi. Ellei val-

takunnanrajan siirtäminen olisi ollut mahdollista, olisi saaret sen mielestä pitänyt muodostaa itsenäisiksi kiinteistöiksi kuulumaan täydellä omistusoikeudella haltijoilleen. Lääninhallituksen lausuntoon liittyvät saarten haltijoiden lunnastusta vastustavat kannanotot.

Nyt käsiteltävänä olevassa sopimuksessa on pyritty ottamaan huomioon aikaisemmissa lausunnoissa esitetyt näkökohdat ja etenkin saarten haltijoiden kannanotot. Sopimusluonnos on Suomessa lähetetty Muonion, Pellon ja Kolarin kuntiin tiedotettavaksi saarten haltijoille, joiden taholta siihen ei ole esitetty huomautuksia.

3. Esityksen merkitys

Suomen ja Ruotsin selvitysmiehet katsoivat, ettei ollut enää painavia syitä suvereniteettisaarten erityislaatuiseen järjestelmän säilyttämiseksi. Järjestelmän purkamiseksi ei ole kuitenkaan voitu löytää tyydyttävää ratkaisua. Saarilla on myös paikallisella tasolla suurempi merkitys kuin mitä niistä tehdyistä aikaisemmista selvityksistä on ilmennyt. Sopimuksessa lähdetäänkin siitä, että järjestelmä sinänsä säilyy mutta sen pahimpia epäkohtia pyritään korjaamaan. Lisäksi sopimukseen sisältyy hakemusmenettelyyn perustuva mahdollisuus suvereniteettisaaren erityisaseman poistamiseen. Sopimuksessa todetaan, että saaria hallitaan omistusoikeudella. Saariin sovelletaan pääsääntöisesti sijaintivaltion lainsäädäntöä. Sopimuksessa määritellään poikkeaminen sijaintivaltion lainsäädännön alaisuudesta. Tällä tavoin saarten haltijoiden oikeusasema selkiinnytetään ja saarten kiinteistöoikeudellinen kohtelu yhden-

mukaistetaan kummassakin maassa. Samalla luodaan paremmat edellytykset saarten vastaiselle käytölle.

Suvereniteettisaaria koskevia aikaisempia määräyksiä muutetaan poistamalla velvollisuus suvereniteettimaksun suorittamiseen. Muutoin aikaisemmat määräykset jäävät edelleen voimaan. Merkittävin saarten käyttöä koskeva rajoitus on se, että saarille saa pystyttää vain sadon säilytystä varten tarpeellisia rakennuksia. Maatalouden ohella saaria on alettu käyttää myös virkistykseen. Lisäksi on haltijan kansallisuus voinut joissakin tapauksissa vaihtua. Yleensäkin olosuhteiden muuttumisen johdosta saattaa vastaisuudessa olla tarpeellista poistaa suvereniteettisaaren erityisasema ja saattaa saari sen käyttöä koskevista rajoituksista vapaana sijaintivaltion kiinteistörekisteriin. Sopimus sisältää tätä menettelyä koskevat määräykset.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynti vahvistettiin osittaisena vuonna 1985 tehdyllä sopimuksella (SopS 36/85). Sopimuksella vahvistettiin myös eräiden suvereniteettisaarten siirtyminen rajan toiselle puolelle. Näiden Suomelle tulevien saarten rekisteröintiä ja kiinteistöjaotukseen saattamista samoin kuin nyt käsiteltävän sopimuksen nojalla tapahtuvaa suvereniteettisaaren erityisaseman poistamista varten on tarpeellista antaa erityiset valtiolisäiset säännökset. Niitä koskeva lakiehdotus on valmisteilla maa- ja metsätalousministeriössä.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimus

1 artikla. Sopimuksen 1 artiklassa tuodaan esille ne historialliset asiakirjat, joilla suvereniteettijärjestelmä luotiin. Asiakirjoja on selostettu Pohjoismaisessa mietintösarjassa (NU 1975:26 ja 27). Lisäksi artiklassa viitataan Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynnin osittaisesta vahvistamisesta kesäkuussa 1985 tehtyyn sopimukseen (SopS 36/85), jonka

perusteella eräät saarista ovat menettäneet suvereniteettisaaren luonteensa.

2 artikla. Tämän artiklan mukaan 1 artiklassa mainittujen asiakirjojen määräykset ovat edelleen voimassa. Artiklassa on kuitenkin poistettu velvollisuus suvereniteettimaksun suorittamiseen. Muutoksella ei ole asiallista merkitystä, sillä käytännössä maksu oli jäänyt arvoltaan vähäiseksi ja sen maksaminen päättyi vuonna 1969.

3 artikla. Haltijan oikeus saareen on ollut luonteeltaan epäselvä. Vuoden 1975 selvityksen tavoin sopimuksessa on lähdetty siitä, että etenkin kiinteistön muodostamisessa ja rekisteröinnissä saavutettavat edut puoltavat haltijoiden oikeuden pitämistä omistusoikeutena.

Omistusoikeus määrätään haltijan kotivaltion lainsäädännön mukaiseksi. Tarkempia määräyksiä saariin sovellettavista oikeussäännöksistä on 4 artiklassa.

4 artikla. Artiklassa luetellaan ne oikeussäännöt, jotka määräytyvät suvereniteettisaaren omistajan kotivaltion mukaan. Tällaisia ovat omistusoikeutta, rajoitettuja esineoikeuksia, omistusoikeuden luovutusta ja muuta saantoa sekä käyttöoikeuden tai muun rajoitetun esineoikeuden luovuttamista koskevat säännöt. Kotivaltion lakia sovelletaan myös kiinteistön muodostamiseen ja rekisteröintiin sekä lainhuudatukseseen ja kiinnitykseen. Muilta osin sovelletaan sijaintivaltion oikeutta kuten esimerkiksi metsä- ja ympäristönsuojelulainsäädäntöä. Sen sijaan välittömästi omistusoikeudesta johtuvat oikeudet kuten oikeus maan tuoton hyväksikäyttöön seuraavat haltijan kotivaltion lainsäädäntöä. Asianomaisten lakien luetteleminen sopimuksessa johtaisi lainmuutosten johdosta vastaaviin sopimuksen muutoksiin.

Artiklan 2 kappaleessa on todettu se periaatteellisesti merkittävä seikka, että vieraan valtion oikeutta 1 kappaleen mukaan suvereniteettisaariin sovellettaessa ovat vieraan valtion viranomaiset toimivaltaisia käsittelemään saaria koskevia asioita.

5 artikla. Artikla sisältää määräykset suvereniteettisaarten rajoista. Artiklan 1 kappaleen mukaan raja määräytyy sen mukaan kuin vuoden 1823 tilusvaihdon kartasta ja muista asiakirjoista ilmenee.

Artiklan 2 kappale koskee tapausta, jossa saaren raja on tarkoitettu seuraamaan rantaviivaa. Kappaleen mukaan raja määräytyy kulloisenkin keskivedenkorkeuden mukaan. Määräyksessä on otettu kantaa kysymykseen maatumien kuulumisesta suvereniteettisaariin. Sopimuksessa on katsottu painavista käytännön syistä tarpeelliseksi lukea maatumat kuulumaan saariin.

6 artikla. Tämän artiklan 1 kappaleen mukaan suvereniteettisaaren erityisasema voidaan poistaa, mikäli siihen on aihetta olosuhteiden muuttumisen johdosta. Artiklan 2 kappaleen mukaan loppullinen päätösvalta hakemusten käsittelyssä on kummankin maan hallituksilla, jotka sopivat erityisaseman poistamisesta kussakin tapauksessa

erikseen. Esimerkkeinä olosuhteiden muuttumista koskevista tapauksista, jotka saattaisivat tulla kysymykseen aiheena saaren erityisaseman poistamiseen, voidaan mainita seuraavat:

— Saari on siirtynyt kokonaan sijaintivaltion kansalaisten omistukseen.

— Saari on menettänyt alkuperäisen merkityksensä ja painavat syyt vaativat sen käyttämistä sijaintivaltiossa.

Artiklan 2 kappaleessa on määräykset erityisaseman poistamista koskevasta menettelystä. Sopimuksen mukaan hakemukset voidaan tehdä jomman kumman maan maanmittaushallinnon keskusviranomaiselle, joka valmistelee kysymyksen yhdessä toisen sopimusvaltion maanmittaushallinnon keskusviranomaisen kanssa.

Artiklan 3 kappaleen mukaan edellytyksenä erityisaseman poistamiseen on, että saaren kiinteistöihin ei kohdistu rasitteita tai kiinnityksiä. Saaren siirtyessä toisen maan kiinteistörekisteriin saattaisi rasitteiden ja kiinnitysten voimaanjääminen tuottaa ylivoimaisia vaikeuksia. Tästä syystä on katsottu tarpeelliseksi suorittaa siirto rasitteista ja kiinnityksistä vapaana. Saaren erityisaseman poistaminen ei sinänsä muuta omistusoikeutta saaren kiinteistöihin, mutta omistusoikeuden sisältö muuttuu sijaintimaan lainsäädännön mukaiseksi.

7 artikla. Artikla sisältää sopimuksen voimaantulomääräykset.

2. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan seuraavan vuoden alusta siitä, kun osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sopimuksen hyväksymisestä.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen mukaan Ruotsin tuomioistuimet ja viranomaiset ovat toimivaltaisia käsittelemään Suomessa sijaitsevia suvereniteettisaaria koskevia asioita siinä määrin kuin Ruotsin oikeutta sovelletaan Suomessa sijaitseviin saariin. Vieraan valtion tuomioistuinten ja viranomaisten Suomen aluetta koskeva julkisen vallan käyttö on ristiriidassa hallitusmuodon kanssa. Sopimusmääräys sisältää myös poikkeuksia eräistä tuomioistuinten ja viranomaisten toimivaltaa koskevista, laintasoisista säännöksistä.

4. Säättämisjärjestys

Sopimuksella puututaan Suomen täysivaltaisuuteen ja sisäiseen vallanjakoon. Hallitusmuodon 2 § sisältää yleisen säännöksen vallanjaosta valtioelinten välillä. Lainkohdan mukaan toimeenpanovalta kuuluu tasavallan presidentille ja valtioneuvostolle. Tuomiovaltaa käyttävät taasen riippumattomat tuomioistuimet. Julkisen vallan uskominen vieraan valtion tuomioistuimille ja viranomaisille Suomen aluetta koskevissa kysymyksissä sisältää poikkeuksia hallitusmuodon mukaisesta vallankäytöstä Suomessa. Tällaiset vallankäyttöä koskevat sopimusmääräykset on hy-

väksyttävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä ja 69 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

*että Eduskunta hyväksyisi ne Tukholmassa 19 päivänä kesäkuuta 1986 Suomen ja Ruotsin välillä tehdyn suvereniteettisaaria koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuk-
sen.*

Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Ruotsin kanssa tehdyn suvereniteettisaaria koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä ja 69 §:n 1 momentissa määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §

Tukholmassa 19 päivänä kesäkuuta 1986 tehdyn Suomen ja Ruotsin välisen suvereniteettisaaria koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Vt. ulkoasiainministeri

Pääministeri *Kalevi Sorsa*

Suomen ja Ruotsin välinen suvereniteettisaaria koskeva

SOPIMUS

Suomen ja Ruotsin hallitukset ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Suvereniteettisaarilla tarkoitetaan tässä sopimuksessa niitä Tornionjoessa ja Muonionjoessa sekä Könkämäenossa olevia saaria ja saaren osia sekä niemiä, joiden oikeudellinen erityisasema perustuu Ruotsin ja Venäjän välillä 20(8) päivänä marraskuuta 1810 tehtyyn rajanjärjestelysopimukseen ja 17(5) päivänä tammikuuta 1821 tehtyyn tilusvaihtosopimukseen sekä Ruotsin kuninkaan ja Venäjän keisarin valtuuttamien komissaarien 26 päivänä syyskuuta 1823 antamaan julistukseen valtakunnanrajan tilusvaihdon vahvistamisesta. Suvereniteettisaarista on laadittu 4 ja 13 päivänä syyskuuta 1823 allekirjoitetut luettelot.

Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynnin osittaisesta vahvistamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn sopimuksen perusteella ovat eräät saarista menettäneet suvereniteettisaaren luonteensa.

Suvereniteettisaaria koskevia tarkempia määräyksiä on edellä mainittujen komissaarien antamassa kuulutuksessa, joka sisältyy 3 päivänä syyskuuta 1823 tehtyyn pöytäkirjaan.

Edellä 1 ja 3 kappaleessa mainitut asiakirjat käyvät ilmi Pohjoismaisesta mietintösarjasta (NU 1975:26 ja 27).

2 artikla

Edellä 1 artiklassa mainittuihin asiakirjoihin sisältyvät, suvereniteettisaaria koskevat määräykset ovat edelleen voimassa, mikäli tästä sopimuksesta ei muuta johdu.

Vuoden 1810 rajanjärjestelysopimuksen II artiklan 4 kappaleen määräyksiä vuosittaisesta mak-
susta ei ole noudatettava.

3 artikla

Ruotsissa sijaitsevia suvereniteettisaaria hallitaan omistusoikeudella Suomen oikeuden mukaisesti ja Suomessa sijaitsevia suvereniteettisaaria Ruotsin oikeuden mukaisesti.

4 artikla

Ruotsissa sijaitseviin suvereniteettisaariin sovelletaan Suomen oikeutta sikäli kuin on kysymys omistusoikeudesta ja rajoitetusta esineoikeudesta, omistusoikeuden luovutuksesta ja muusta saannosta sekä käyttöoikeuden tai muun rajoitetun esineoikeuden luovuttamisesta. Suomen oikeutta sovelletaan myös kiinteiston muodostamiseen ja rekisteröintiin sekä lainhuudatukseen ja kiinnitykseen. Suomessa sijaitseviin suvereniteettisaariin sovelletaan vastaavasti Ruotsin oikeutta.

Siinä määrin kuin Suomen oikeutta sovelletaan Ruotsissa sijaitseviin suvereniteettisaariin, Suomen tuomioistuimet ja viranomaiset ovat toimivaltaisia käsittelemään asioita. Vastaavasti on voimassa Ruotsin tuomioistuihin ja viranomaisiin nähden, kun kysymyksessä ovat suvereniteettisaaret Suomessa.

5 artikla

Suvereniteettisaaren raja määräytyy sen mukaan kuin vuoden 1823 tilusvaihdon kartasta ja muista asiakirjoista ilmenee.

Mikäli on tarkoitettu, että suvereniteettisaaren raja seuraa rantaviivaa, raja määräytyy kulloisenkin keskivedenkorkeuden mukaan.

6 artikla

Suvereniteettisaaren erityisasema voidaan poistaa, mikäli siihen on aihetta olosuhteiden muuttamisen johdosta.

Hakemuksen suvereniteettisaaren erityisase-
man poistamisesta voi tehdä asianomainen maa-

nomistaja, kunta tai lääninhallitus jomman kumman valtion maanmittaushallinnon keskusviranomaiselle. Tämä viranomainen valmistelee kysymyksen yhdessä toisen sopimusvaltion maanmittaushallinnon keskusviranomaisen kanssa. Viranomaiset siirtävät asian sitten asianomaisten hallitusten ratkaistavaksi.

Sopimus suvereniteettisaaren erityisaseman poistamisesta edellyttää, että saaren kiinteistöihin ei kohdistu rasitteita tai kiinnityksiä. Saaren erityisaseman poistaminen ei saa sinänsä muuttaa omistusoikeutta saaren kiinteistöihin.

7 artikla

Tämä sopimus tulee voimaan seuraavan vuoden alussa siitä, kun osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sopimuksen hyväksymisestä.

Tämän vakuudeksi ovat asianmukaisesti valtuutetut edustajat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Tukholmassa 19 päivänä kesäkuuta 1986 kahtena suomen- ja ruotsinkielisenä kappaleena, joiden kummatkin tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Suomen hallituksen
puolesta

Björn Alholm

Ruotsin hallituksen
puolesta

Matts Hellström

